

สภาพและความคาดหวังเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
ในทัศนะของ ผู้บริหารการศึกษา

นาย อารมณ วังศ์บัณฑิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-464-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016721

i 10310770

STATES AND EXPECTATIONS OF MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM
IN THE OFFICE OF DISTRICT PRIMARY EDUCATION AS PERCEIVED
BY EDUCATIONAL ADMINISTRATORS

Mr. Arom Wongbudit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1990

ISBN 974 - 557 - 464 - 2

อารมณื วงศ์บัณฑิต : สภาพและความคาดหวังเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของสำนักงานการ
 ประถมศึกษาอำเภอในทัศนะของผู้บริหารการศึกษา (STATES AND EXPECTATIONS OF
 MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM IN THE OFFICE OF DISTRICT PRIMARY
 EDUCATION AS PERCEIVED BY EDUCATIONAL ADMINISTRATORS) อ.ทีปรีक्षा :
 ผศ.ดร.सनานจิตร สุคนทรทรัพย์, 192 หน้า ISBN 974-577-464-2

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพและความคาดหวังเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของสำนักงาน
 การประถมศึกษาอำเภอ

ผลการวิจัยพบว่า

1. สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้
 ในการบริหารงาน โดยให้ศึกษานิเทศก์ที่ทำหน้าที่ดำเนินนโยบายและแผนเป็นผู้รับผิดชอบ ไม่มีการสำรวจความ
 ต้องการใช้ข้อมูลและสารสนเทศ สำหรับแบบฟอร์มการเก็บ ใช้แบบฟอร์มของสำนักงานการประถมศึกษา
 จังหวัด ซึ่งเป็นแบบสำรวจสถิติการศึกษา ใช้เก็บข้อมูลครั้งเดียวต่อปีเป็นรายปีการศึกษา ส่วนใหญ่เก็บข้อมูล
 ได้ทันตามกำหนดเวลา มีการตรวจสอบข้อมูลก่อนเก็บรักษา และได้มีการเก็บรักษาข้อมูลไว้ทั้งหมด แล้ว
 จำแนกหมวดหมู่ตามงาน 3 งาน คือ งานบริหารทั่วไป งานนิเทศการศึกษา และงานการเงินและพัสดุ
 โดยจัดเก็บเป็นระบบแฟ้มเอกสาร ข้อมูลและสารสนเทศที่รวบรวมและบันทึกไว้ทั้งหมดมี 176 รายการ
 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอส่วนใหญ่ประมวลผลข้อมูลด้วยมือ มีการนำเสนอข้อมูลในรูปตาราง โดย
 ให้ศึกษานิเทศก์ที่ทำหน้าที่ดำเนินนโยบายและแผนเป็นผู้รับผิดชอบ

ปัญหาในระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ คือ ขาดหน่วยงานกลางทำหน้าที่
 ประสานงานในการรวบรวมข้อมูล ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ ประมวลผล ขาด
 แนวปฏิบัติในการจัดทำข้อมูลคิยให้เป็นสารสนเทศ และมีความล่าช้าในการจัดทำข้อมูลคิยให้เป็นสารสนเทศ

2. ความคาดหวังของผู้บริหารการศึกษาเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนใหญ่เห็นว่าควรมี
 วัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการวางแผน การควบคุมและประเมินผลการปฏิบัติงาน ควรมีหน่วยงานเก็บรวบรวม
 ข้อมูลเพียงหน่วยเดียว โดยข้อมูลที่เก็บรวบรวมควรครอบคลุมความต้องการใช้ของผู้บริหารโรงเรียนและ
 กลุ่มโรงเรียน สำหรับแบบฟอร์มที่ใช้ควรให้สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอจัดทำเอง การเก็บรักษาข้อมูล
 ควรมีการจำแนกหมวดหมู่ตามประเภทของข้อมูลรวม 7 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านบุคลากร ด้านอาคาร
 สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านกิจการนักเรียน ด้านบริหารทั่วไปธุรการและการเงิน ด้านความสัมพันธ์
 กับชุมชนและด้านงานโครงการพิเศษ สำหรับการประมวลผลข้อมูลควรเป็นระบบประมวลผลรวม ทั้งนี้
 สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอควรดำเนินการจัดทำดัชนีหรือตัวชี้้นำ ส่วนการนำเสนอข้อมูลควรกำหนด
 ลักษณะของการรายงาน คือ ชี้ให้เห็นปัญหาในการจัดการศึกษา บอกสภาพการจัดการศึกษา และนำเสนอ
 ทางเลือกในการแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ควรมีการพัฒนาสารสนเทศในเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูล
 และหน่วยงานในระดับกรมหรือจังหวัด ควรให้การสนับสนุนในเรื่องการให้ความรู้เกี่ยวกับระบบสารสนเทศ
 แก่บุคลากร

ภาควิชา บริหารการศึกษา
 สาขาวิชา บริหารการศึกษา
 ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

AROM WONGBUNDIT : STATES AND EXPECTATIONS OF MANAGEMENT INFORMATION SYSTEM IN THE OFFICE OF DISTRICT PRIMARY EDUCATION AS PERCEIVED BY EDUCATIONAL ADMINISTRATORS. THESIS ADVISOR : ASST.PROF. SNANCHIT SUKONTASAP, Ph.D. 192 PP. ISBN 974-577-464-2

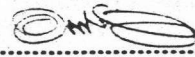
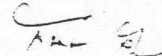
The purpose of this research was to study the states and expectations of the management information system in the Office of District Primary Education. It was found that:

1. The objective of data collection carried out by supervisors was mainly for administration. There were no needs assessment. Data were compiled annually, using the forms of Changwat Primary Education Office. Most of them were collected on time. All data were verified, classified and filed under three categories: general administration; supervision; and finance, materials and equipment. One hundred and seventy-six items of data and information were recorded. Manual processing was carried out and the results were presented in the form of table.

2. It was expected by educational administrators that: data should be used for planning, control and performance evaluation; there should be only one organization responsible for this matter; data collected should serve both school and school cluster administration; data collection forms should be designed by Amphoe Primary Education Office; data stored should be classified into seven categories: academic affairs; personnel; buildings, premises and facilities; student affairs; general administration and finance; school-community relations; and special projects. Data processing should be centralized.

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลืออย่างค้ำจุนของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สนั่นจิตร สุคนธ์ทรัพย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำการจัดสร้างเครื่องมือในการวิจัย ขอขอบพระคุณรองเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (ดร. กมล ภูประเสริฐ) ปฏิบัติราชการแทนเลขาธิการคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ได้กรุณาออกหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทุกจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและหัวหน้าการประถมศึกษากิ่งอำเภอทุกอำเภอที่ได้กรุณากรอกแบบสอบถามจนได้รับข้อมูลประกอบการวิจัยอย่างครบถ้วนและเพียงพอ

ขอขอบคุณ ชิสเตอร์ สุนากรรณ ศิวะบรร นางวัฒนาพร เจริญดี ที่อำนวยความสะดวกในการพิมพ์วิทยานิพนธ์ นาย สมชาย กล่อมอำภา นายยุทธพล สละบาบ นางอารีญา วงศ์บัณฑิต นางพัทยา วงศ์บัณฑิต นายชาติ กลางโฉม นายปรีชา มณีอินทร์ และทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวรายนามไว้ ณ ที่นี้ที่ได้อำนวยความสะดวกในการจัดทำวิทยานิพนธ์ และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
อารมณ วังศ์บัณฑิต
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ.....	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	7
วิธีดำเนินการวิจัย.....	7
การเสนอรายงานการวิจัย.....	9
2. บรรณคดีที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความหมายของ ข้อมูล สารสนเทศ และระบบสารสนเทศ.....	10
ความสำคัญของ ระบบสารสนเทศต่อการบริหาร การศึกษา.....	13
ความคาดหวังเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ.....	14
การบริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ.....	16
ความสำคัญของ ระบบสารสนเทศต่อการบริหารสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ.....	18

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	จำนวนผู้บริหารการศึกษาจำแนกตามรายชื่อสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด 42
2	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับกลับคืน..... 47
3	สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม..... 50
4	การเก็บรวบรวมข้อมูล 56
5	การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล..... 60
6	การเก็บรักษาข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์..... 64
7	รายการข้อมูลและสารสนเทศด้านวิชาการ..... 67
8	รายการข้อมูลและสารสนเทศด้านบุคลากร..... 69
9	รายการข้อมูลและสารสนเทศด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก..... 71
10	รายการข้อมูลและสารสนเทศด้านกิจการนักเรียน 74
11	รายการข้อมูลและสารสนเทศด้านบริหารทั่วไป ธุรการและการเงิน..... 76
12	รายการข้อมูลและสารสนเทศด้านความสัมพันธ์กับชุมชน 78
13	รายการข้อมูลและสารสนเทศด้านงานโครงการพิเศษ..... 80
14	การประมวลผลข้อมูล 82
15	การรายงานผลหรือการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ 84
16	คุณสมบัติของสารสนเทศที่ได้รับจากระบบในหน่วยงาน 86
17	การปรับปรุงแก้ไขระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ..... 87
18	ปัญหาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ..... 88
19	ความคาดหวังเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ 93
20	ความคาดหวังเกี่ยวกับการเก็บรักษาข้อมูล..... 100
21	ความคาดหวังเกี่ยวกับการประมวลผลข้อมูล..... 103

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
22	ความคาดหวังเกี่ยวกับการรายงานผลหรือการนำเสนอข้อมูลและสารสนเทศ	106
23	ระบบสารสนเทศตามคาดหวัง ของผู้บริหารการศึกษา.....	110
24	การพัฒนา ระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ.....	113

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	การบริหารโดยใช้สารสนเทศมาประกอบการพิจารณา.....	15
2	แสดงการแบ่งส่วนราชการของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ.....	17

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จตุรพักตรพิมานมหาวิทยาลัย

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
แนวคิดเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ.....	20
ประเภทของ ระบบสารสนเทศ.....	22
คุณสมบัติของ สารสนเทศ.....	23
แหล่ง ข้อมูลและ สารสนเทศ.....	25
ประโยชน์ของ ระบบสารสนเทศ.....	26
กระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศ.....	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	41
วิธีดำเนินการวิจัย.....	41
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัย.....	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	46
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	49
ตอนที่ 2 สภาพเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ.....	55
สภาพระบบสารสนเทศ.....	55
ปัญหาเกี่ยวกับระบบสารสนเทศ.....	88
ตอนที่ 3 ความคาดหวังเกี่ยวกับระบบสารสนเทศของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ.....	92

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
5	สรุปผลการวิจัย.....	117
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	117
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	117
	สรุปผลการวิจัย.....	119
	อภิปรายผล.....	126
	ข้อเสนอแนะ.....	132
	ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้.....	132
	ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย.....	134
	รายการอ้างอิง.....	135
	ภาคผนวก ก.	140
	ภาคผนวก ข.	144
	ประวัติผู้เขียน.....	192

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย